CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny — *Formuła 2023*

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE (19–21)

dla absolwentów, którzy rozpoczęli kształcenie w latach 2019–2021 w:

1) 5-letnim technikum (ukończyli szkołę w roku 2024, 2025 albo 2026)
2) branżowej szkole II stopnia na podbudowie 8-letniej szkoły podstawowej (ukończyli szkołę w roku 2024, 2025 albo 2026)
3) 4-letnim liceum ogólnokształcącym (ukończyli szkołę w roku 2023, 2024 albo 2025)
4) szkołach artystycznych realizujących program 4-letniego liceum ogólnokształcącego (ukończyli szkołę w roku 2023, 2024 albo 2025)

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza
MWOP-R0-**100**-2605

DATA: **12 maja 2026 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 32 strony (zadania 1–20). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Symbol zamieszczony przy zadaniu zamkniętym oznacza, że rozwiązanie tego zadania musisz przenieść na kartę odpowiedzi. Ocenie podlegają wyłącznie odpowiedzi zaznaczone na karcie odpowiedzi.
4. Odpowiedzi do zadań zamkniętych oznaczonych symbolem zaznacz na karcie odpowiedzi w części przeznaczonej dla zdającego:
   - zamaluj ■ pola do tego przeznaczone
   - błędne zaznaczenie otocz kółkiem ◉ i zaznacz właściwe.
5. Odpowiedzi do pozostałych zadań zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym takim zadaniu.
6. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
8. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na marginesie przy wybranych zadaniach.
10. Możesz korzystać z kalkulatora prostego.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na następnych stronach.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 1.

Tekst. Jeden z typów komunikacji

[Do tego typu komunikacji możemy zaliczyć następujące] elementy naszego zachowania[:]
1. Gestykulacja – są to wszelkiego rodzaju ruchy rąk, dłoni oraz palców nóg, a także ruch głową i korpusem ciała.
2. Mimika – są to wszelkie środki wyrazu, jakimi dysponuje ludzka twarz.
3. Pozycja ciała – jest to grupa naszych zachowań, które wskazują na stopień napięcia bądź rozluźnienia oraz „zamknięcia", bądź „otwartości" w trakcie przebiegu interakcji.
4. Dystans fizyczny – jest to odległość, jaką przyjmują rozmówcy w trakcie trwania rozmowy […].
5. Kontakt wzrokowy – są to wszelkie wymiany spojrzeń. Zachowania te są badane pod kątem długości trwania spojrzenia, częstotliwości, ale także interpretuje się znaczący brak spojrzeń.

G. Osika, *Komunikacja* […], „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej" 2008, Seria: „Organizacja i Zarządzanie", z. 43, s. 157–158.

Plakat. Jedna z kampanii społecznych

opsgluszyca.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

1.1. 0–1

Zadanie 1.1. (0–1)

Wyjaśnij, w jaki sposób uwidocznienie na plakacie wybranego z zachowań, których dotyczy tekst, sprawia, że przekaz tego plakatu zostaje wzmocniony.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 1.2. (0–1)

Podaj nazwę typu komunikacji, którego dotyczy tekst.

.....

1.2.
0–1

Zadanie 2.

O funkcjonowaniu wzorców społecznych u schyłku XX w.

Obecnie coraz częściej konieczność podjęcia się opieki nad starymi rodzicami, do niedawna jeszcze prowadzącymi oddzielne gospodarstwo domowe, pojawia się nagle. […] Upowszechniające się […] formy zabezpieczania starych rodziców poprzez pozarodzinną opiekę instytucjonalną nie rozwiązują wewnętrznych konfliktów kobiet, czego wyrazem jest m.in. gloryfikacja postaw córek, które [–] pomimo ponadprzeciętnych sukcesów zawodowych, np. artystycznych [–] zdecydowały się na ograniczenie własnych aspiracji, by osobiście zająć się zniedołężniałym rodzicem. Umieszczenie starej matki czy ojca w zakładzie, [chociaż] nie spotyka się z przejawami społecznej dezaprobaty, w większości przypadków rodzi moralny niepokój i poczucie winy, ponieważ w rzeczywistości oznacza niewywiązanie się z podstawowych obowiązków […] córki według wzorów zinternalizowanych w okresie dzieciństwa i wczesnej młodości.

M. Chodkowska, *Podstawowe dylematy* […] *w społeczeństwach uprzemysłowionych a konflikty* […] *kobiet polskich*, „Roczniki Nauk Społecznych” 1994–1995, t. XXII–XXIII, z. 1, s. 334.

Zadanie 2.1. (0–1)

Uzasadnij, że tekst dotyczy problemu konfliktu ról społecznych.

.....

.....

.....

.....

2.1.
0–1

Zadanie 2.2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Proces internalizacji, wspomniany w tekście, polega na

A. narzucaniu otoczeniu swoich postaw.

B. przyjmowaniu za własne cudzych postaw.

C. odrzucaniu wzorów postaw własnej grupy społecznej.

D. wytwarzaniu wzorów postaw w celu uzyskania nagrody.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 3.

O zjawiskach społecznych

[P]ozycja matematyki we wszystkich egzaminach wstępnych do większości *grandes écoles* [*najlepsze uczelnie*] jest bardzo wysoka. […] Wymagając od przyszłych dyrektorów i administratorów, by byli przede wszystkim znakomici z matematyki, blokuje się dostęp do kariery całej warstwie populacji szkolnej.
W gruncie rzeczy jednak sposób selekcji jest dobrany tak, że premiuje kulturę ogólną, ogładę, których nie można się nauczyć do końca: trzeba je wynieść ze środowiska rodzinnego i towarzyskiego. *Grandes écoles* – świadomie lub nie – przywiązują wielką wagę do sposobu bycia, który symbolizuje przynależność do elity. […]
„Dostają się na Politechnikę nie ci, którzy są najlepsi z matematyki: na szczeblu takiego egzaminu to nic nadzwyczajnego. Trzeba dodatkowo być dobrym z francuskiego. […] Co to znaczy być dobrym z francuskiego? Znać język, władać nim dobrze i ładnie? Tego się można nauczyć głównie w rodzinie. Jeśli rodzice mówią bardzo dobrze, jeśli podsuwają odpowiednie książki, a nie dopuszczają, by tracić czas na inne...”.

M. Ostrowski, *Francuski sen*, Warszawa 2019, s. 128.

Zadanie 3.1. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Ogłada, o której mowa w tekście, jest nabywana przez jednostkę w procesie socjalizacji.	**P**	**F**
System rekrutacji na uczelnie, o którym mowa w tekście, sprzyja inkluzji społecznej.	**P**	**F**

3.2.
0–1

Zadanie 3.2. (0–1)

Uzasadnij, że tekst dotyczy podanych funkcji rodziny.

1. Funkcja kulturalna

Uzasadnienie – .....

.....

.....

2. Funkcja stratyfikacyjna

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 4.

Logotypy organizacji pracowniczych

www.opzz.org.pl, www.solidarnosc.org.pl, fzz.org.pl

Przepis prawny z ustawy obowiązującej w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1.1. Tworzy się Radę Dialogu Społecznego […] jako forum trójstronnej współpracy strony reprezentującej osoby wykonujące pracę zarobkową […], zwanej dalej „stroną pracowników", strony pracodawców […] oraz strony rządowej, zwanych dalej „stronami Rady".

Dz.U. 2015, poz. 1240, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Zadanie 4.1. (0–2)

4.1.
0–1–2

Uzupełnij tabelę dotyczącą organizacji, których logotypy przedstawiono. Podaj nazwę rodzaju tych organizacji (występującą w ich formalnych nazwach) oraz uzasadnij, że są one podmiotami społeczeństwa obywatelskiego.

Nazwa rodzaju organizacji	.....
Uzasadnienie, że organizacje są podmiotami społeczeństwa obywatelskiego	....

Zadanie 4.2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Przedstawiciele organizacji, których logotypy przedstawiono, reprezentują jedną ze stron w Radzie Dialogu Społecznego.	**P**	**F**
Celem Rady Dialogu Społecznego jest rozstrzyganie konfliktów z zastosowaniem metody arbitrażu.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 5.

Tabela 1. Poczucie wpływu na sprawy kraju a partycypacja wyborcza (2023 r.)

15 października tego roku odbyły się wybory do Sejmu RP i Senatu RP. Czy brał(a) Pan(i) udział w tych wyborach?	Czy, Pana(i) zdaniem, ludzie tacy jak Pan(i) mają wpływ na sprawy kraju?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, brałe(a)m udział.	60	35	5
Nie, nie brałe(a)m udziału.	21	74	5
ogółem	54	41	5

Tabela 2. Elektoraty o poczuciu wpływu na sprawy kraju (2023 r.)

Na kandydata którego komitetu wyborczego głosował(a) Pan(i) w wyborach do Sejmu RP?	Czy, Pana(i) zdaniem, ludzie tacy jak Pan(i) mają wpływ na sprawy kraju?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
KW Nowa Lewica	77	21	2
KKW Koalicja Obywatelska	68	29	3
KW Konfederacja Wolność i Niepodległość	66	28	6
KKW Trzecia Droga	62	32	6
KW Prawo i Sprawiedliwość	50	44	6

Na podstawie: *Poczucie wpływu obywateli na sprawy publiczne*, „Komunikat z Badań CBOS" 2023, nr 149, s. 3–4.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

5.1. 0–1

Zadanie 5.1. (0–1)

Sformułuj – z przytoczeniem danych z tabeli 1. – wniosek dotyczący zależności między deklaracjami społeczeństwa polskiego dotyczącymi partycypacji wyborczej a deklaracjami poczucia wpływu na sprawy kraju.

.....

.....

.....

5.2. 0–1

Zadanie 5.2. (0–1)

Na podstawie danych z tabeli 2. sformułuj argument i kontrargument do opinii: *Elektoraty ugrupowań, które utworzyły koalicję rządową po wyborach parlamentarnych w 2023 r. (gabinet D. Tuska), charakteryzowały się wyższym poczuciem wpływu na sprawy kraju niż elektoraty ugrupowań wówczas opozycyjnych*.

Argument – .....

.....

Kontrargument – .....

.....

Zadanie 5.3. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Deklarujących poczucie wpływu na sprawy kraju jest ponad 20% więcej niż takich, którzy twierdzą, że tego wpływu nie mają (wśród ogółu respondentów).	**P**	**F**
Maksymalna różnica między odsetkami twierdzących odpowiedzi elektoratów poszczególnych ugrupowań wynosi mniej niż 30 punktów procentowych.	**P**	**F**

Zadanie 6.

O mediach społecznościowych i ich strategiach z 2. dekady XXI w.

1. „Telegram” Pawła Durowa był najszybciej rosnącym pod względem liczby użytkowników serwisem społecznościowym na świecie.
2. Mający ponad 10-krotnie więcej użytkowników „Facebook” zatrudniał 27 tys. ludzi.
3. Część z nich zajmowała się cenzurowaniem postów i konstruowaniem algorytmów podsuwających użytkownikom, co mają lubić i z czym się identyfikować.
4. W przeciwieństwie do „Facebooka” „Telegram” nie miał centralnych komputerów i serwerów, na których można by przechowywać i kontrolować dane.
5. „Facebook” reagował na ponad 80 procent żądań różnych służb o ujawnienie danych podejrzanych kont.
6. Paweł Durow w tym ostatnim względzie pozostawał obsesyjnie nieugięty – ograniczał się jedynie do zamykania kont przestępców.
7. Początkowo „Telegram” był projektem non profit, fanaberią wygnanego z Rosji młodego milionera.

Na podstawie: J. Mielnik, *Lepszy niż Zuckerberg*, „Wprost” 2018, nr 17–18, s. 86–87.

Zadanie 6.1. (0–1)

6.1.
0–1

Wybierz zdania, w których zawarte są opinie. Wpisz w wyznaczone miejsca numery, którymi oznaczono te zdania.

Zadanie 6.2. (0–1)

6.2.
0–1

Wyjaśnij, jakie zagrożenia społeczne wynikają z zastosowania przez wskazane serwisy społecznościowe strategii przedstawionych w zdaniach 4., 5. i 6. tekstu.

„Facebook” – .....

.....

.....

„Telegram” – .....

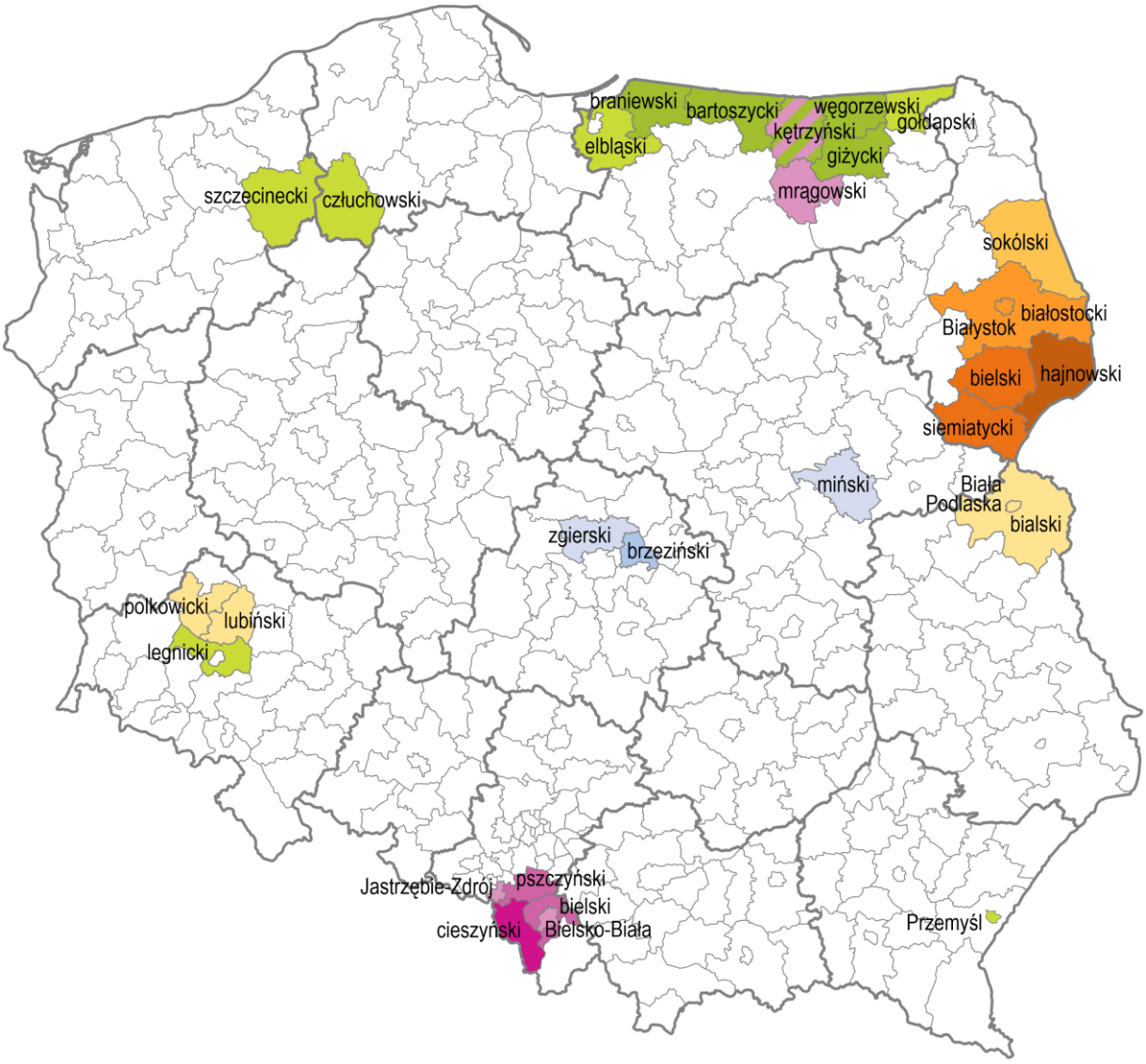
.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 7.

Mapa administracyjna Polski. Powiaty według udziału ludności deklarującej przynależność do Kościołów innych niż Kościół katolicki obrządku łacińskiego (2011 r.)

Wzięto pod uwagę wyłącznie Kościoły, do których przynależność zadeklarowało powyżej 3% ludności w co najmniej jednym powiecie. Kolorami (z legendy) zaznaczono powiaty, w których przynależność do któregoś z tych Kościołów wskazało min. 300 osób i jednocześnie co najmniej 1% ludności takiego powiatu.

Na podstawie: *Wyznania religijne w Polsce 2012–2014*, Warszawa 2016, s. 198.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 7.1. (0–1)

7.1.
0–1

Sformułuj argument i kontrargument do opinii: *Widoczna na mapie koncentracja ludności deklarującej przynależność do wskazanych Kościołów jest związana z rozmieszczeniem terytorialnym grup o statusie prawnym mniejszości narodowej lub etnicznej*.

Argument – .....

.....

.....

.....

Kontrargument – .....

.....

.....

.....

Zadanie 7.2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wszystkie Kościoły, do których przynależność zaprezentowano na mapie, są Kościołami chrześcijańskimi.	**P**	**F**
W każdym z powiatów zaznaczonych na mapie przynależność do Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego deklaruje ponad połowa ludności.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 8.

Tekst. O zmianach w polskim prawie związanych z rodzicielstwem

Nowe przepisy przewidują wydłużenie urlopu rodzicielskiego o dodatkowe dwa miesiące. Jego wymiar formalnie wzrośnie z obecnych 32 tygodni do 41 tygodni. Ten dodatkowy czas w praktyce będzie dedykowany ojcom, tzn. przepadnie, jeśli go nie wykorzystają (dni wolne nie będą przechodzić na matkę). Dodatkowa część płatnej opieki będzie przysługiwała nie tylko pracownikom, którzy mają prawo do urlopu rodzicielskiego w dniu wejścia w życie zmian, czyli 26 kwietnia 2023 r., ale także tym, którym taki urlop przysługiwał wcześniej, począwszy od 2 sierpnia 2022 r. Do tej daty Polska powinna była bowiem wdrożyć unijną dyrektywę *work-life balance* [*równowaga między pracą a życiem prywatnym*].

Ł. Guza, […] *nowe urlopy już w Dzienniku Ustaw* […], businessinsider.com.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Tabela. Struktura ludności Polski w XXI w. według ekonomicznych kategorii wiekowych GUS

Ludność	2011	2021
	w %	
w wieku przedprodukcyjnym (0–17 lat)	18,8	18,3
w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata)	64,1	58,9
w tym w wieku mobilnym (18–44 lata)	39,7	36,5
w tym w wieku niemobilnym (45–59/64 lata)	24,4	22,4
w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	17,1	22,8

Na podstawie: *Ludność rezydująca – informacja o wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021*, s. 4, stat.gov.pl

8.1. 0–1

Zadanie 8.1. (0–1)

Sformułuj argument do opinii: *Wydłużenie urlopu rodzicielskiego, wspomniane w tekście, może przyczynić się do częstszego występowania partnerskiego modelu rodziny*.

.....

.....

.....

8.2. 0–1

Zadanie 8.2. (0–1)

Odnosząc się do zasady solidarności międzypokoleniowej, sformułuj argument do opinii: *Zmiany w strukturze ludności przedstawione w tabeli mogą niekorzystnie wpłynąć na system emerytalny w Rzeczypospolitej Polskiej*.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8.3. (0–1) 8.3. 0–1

Podaj nazwę kodeksu regulującego kwestię urlopów, których dotyczy tekst.

……

Zadanie 8.4. (0–1) 8.4. 0–1

Wyjaśnij, jakie działania musi podjąć państwo, aby akt prawny, którego nazwę podkreślono w tekście, został wdrożony w Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

.....

.....

Zadanie 9.

Przepisy prawne z *Konstytucji RP*

Art. 3. Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.
Art. 4.1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.
Art. 7. Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.
Art. 11. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. […]
Art. 15.1. Ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Zadanie 9.1. (0–1) 9.1. 0–1

Do każdej wymienionej zasady ustrojowej przyporządkuj przepis prawny, w którym ta zasada została uregulowana. Wpisz w wyznaczone miejsca właściwe numery.

A. Zasada suwerenności narodu – art. ……

B. Zasada pluralizmu politycznego – art. ……

C. Zasada praworządności – art. ……

Zadanie 9.2. (0–1) 9.2. 0–1

Rozstrzygnij, który z przytoczonych przepisów prawnych sprawia, że wprowadzenie w Rzeczypospolitej Polskiej federalnego ustroju terytorialno-prawnego jest <u>niemożliwe</u>. Odpowiedź uzasadnij.

Przepis – art. ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 10.

Tabela. Informacje statystyczne o mieszkańcach Płocka (na koniec 2022 r.)

Liczba ludności	112 483
Miejsce (wg liczby ludności) wśród 66 miast na prawach powiatu	32.
Średni wiek	44,8 roku
Odsetek kobiet	53,1%

nowy.plock.eu

Przepisy prawne z Ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym

Art. 3. W referendum mają prawo brać udział osoby stale zamieszkujące na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, posiadające czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego tej jednostki.
Art. 4. Referendum przeprowadza się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 1, z inicjatywy organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego lub na wniosek co najmniej:
1) 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy albo powiatu;
2) 5% uprawnionych do głosowania mieszkańców województwa.

Dz.U. 2000, nr 88, poz. 985, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

10.1. 0–1

Zadanie 10.1. (0–1)

Uzupełnij tekst. Podaj nazwy typu demokracji (1.) oraz organu władzy publicznej (2.).

Przytoczone przepisy prawne regulują sposób organizowania i przeprowadzania referendum, które jest jedną z form demokracji **(1.)** …… . Organ władzy miejskiej uprawniony do zainicjowania przeprowadzenia referendum lokalnego w Płocku to **(2.)** …… .

10.2. 0–1

Zadanie 10.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy akt prawny, którego fragmenty przytoczono, to akt prawa miejscowego. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

10.3. 0–1

Zadanie 10.3. (0–1)

Rozstrzygnij, czy informacje z tabeli są wystarczające do ustalenia minimalnej liczby mieszkańców Płocka niezbędnej do złożenia wniosku o przeprowadzenie – zgodnie z przepisem prawnym z art. 4.1) – referendum lokalnego. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 11.

Przepisy prawne z art. 196. *Kodeksu wyborczego* (z działu o wyborach do Sejmu RP)

§ 1. W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie listy kandydatów na posłów tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

§ 2. Listy kandydatów na posłów koalicyjnych komitetów wyborczych uwzględnia się w podziale mandatów w okręgach wyborczych, jeżeli ich listy otrzymały co najmniej 8% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Zadanie 11.1. (0–2)

11.1.
0–1–2

Uzupełnij tabelę. Podaj nazwę rozwiązania prawnego uregulowanego w przytoczonych przepisach prawnych oraz sformułuj zaletę i wadę tego rozwiązania.

Nazwa rozwiązania	.....
Zaleta rozwiązania	....
Wada rozwiązania	....

Zadanie 11.2. (0–1)

11.2.
0–1

Wyjaśnij, w jakiej sytuacji w wyborach do Sejmu RP <u>nie stosuje się</u> rozwiązania prawnego uregulowanego w przytoczonych przepisach prawnych.

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 12.

Przepisy prawne z konstytucji jednego z państw

Art. 42. Członkowie obydwu Izb reprezentują Naród, a nie tylko tych, którzy ich wybrali.
Art. 46. Król może rozwiązać [izbę pierwszą] tylko wówczas, gdy izba ta bezwzględną większością głosów:
1. odrzuci wniosek o wotum zaufania dla rządu federalnego i nie zaproponuje […] nominacji nowego premiera,
2. uchwali wotum nieufności rządowi federalnemu i nie zaproponuje jednocześnie Królowi nominacji nowego premiera. […]

Art. 62. […] Wybory [do izby pierwszej] odbywają się w oparciu o zasadę proporcjonalności […].
Art. 70. […] Senat odnawia się w całości co 4 lata.

libr.sejm.gov.pl

12.1. 0–1–2

Zadanie 12.1. (0–2)

Sformułuj trzy argumenty do stwierdzenia: *Rozwiązania prawne z przytoczonych przepisów prawnych nie są rozwiązaniami funkcjonującymi we współczesnej Francji*. W każdym przypadku przedstaw rozwiązania prawne obowiązujące w danym zakresie we francuskim systemie politycznym.

- .....

.....

- .....

.....

- .....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 12.2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących państwa, z którego konstytucji pochodzą przytoczone przepisy prawne. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Członkom obu izb parlamentu tego państwa przysługuje mandat wolny.	**P**	**F**
W systemie politycznym tego państwa występuje monizm egzekutywy.	**P**	**F**

12.3. 0–1

Zadanie 12.3. (0–1)

Wyjaśnij, na czym polega różnica – w zakresie podmiotów inicjujących – między procedurami, których nazwy podkreślono w przytoczonych przepisach prawnych.

.....

.....

Zadanie 13.

Przepisy prawne z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 13. § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje.
Art. 14. § 1. Sąd wymierza karę za usiłowanie w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa.
Art. 115. § 11. Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.
Art. 279. § 1. Kto kradnie z włamaniem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
§ 2. Jeżeli kradzież z włamaniem popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Dz.U. 1997, nr 88, poz. 553, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Opis sytuacji

Zenon Zecki postanowił włamać się do domu swojej babki – Beaty Beckiej – by ukraść pieniądze i biżuterię. Kradzież zaplanował na czas, kiedy Becka przebywała w sanatorium. Domem opiekował się Gustaw Gawlicki, policjant, który ujął Zeckiego, gdy ten ostatni łomem wybił szybę w drzwiach tarasowych. Sąd skazał Zeckiego na 3 lata więzienia. Skazany ocenił, że sąd popełnił błąd, gdyż przecież nawet nie wszedł on do domu Beckiej.

Zadanie 13.1. (0–1)

13.1.
0–1

Rozstrzygnij, czy ocena wyroku sądu sformułowana przez Zenona Zeckiego była trafna. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do przytoczonych przepisów prawnych.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 13.2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Pokrzywdzona Beata Becka mogła wystąpić w sprawie przeciwko Zenonowi Zeckiemu jako oskarżyciel posiłkowy.	**P**	**F**
Kodeks, z którego pochodzą przytoczone przepisy prawne, to *Kodeks postępowania karnego*.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 14.

Tekst. O zasadzie równości

[P]ojęcie „równość” zawiera w sobie dwa elementy: równość w prawie i równość wobec prawa. Odwołują się one do dwóch sfer działania prawa – jego tworzenia i stosowania. Równość w prawie (zwana także równością formalną) oznacza takie formułowanie przepisów, by w jednakowy sposób kształtowały [one] sytuację prawną podmiotów jednakowych. […] Druga zasada – równości wobec prawa – oznacza natomiast, że prawo powinno być jednakowo […] stosowane wobec wszystkich członków społeczeństwa, posiadających określoną, istotną cechę wspólną. Należy zauważyć, że takie sformułowanie zasady równości wobec prawa dopuszcza odmienne traktowanie podmiotów różnych. [S]amo różnicowanie w uprawnieniach jest dopuszczalne, o ile towarzyszy mu odpowiedni cel i zachowane są odpowiednie proporcje.

W. Klaus, *Prawo jako instrument mający zapewnić równość w społeczeństwie* [w:] *Różni, ale równi. Prawo a równe traktowanie cudzoziemców w Polsce*, Warszawa 2013, s. 9.

Fragment interpelacji do ministra rodziny, pracy i polityki społecznej (nr 1601 z 2016 r.)

> [P]ragnę zwrócić uwagę Pani Minister na problem braku regulacji dotyczących obsługi […] poza kolejnością.
>
> Do roku 2004 w ustawie o pomocy społecznej zawarty był przepis, na mocy którego osoby niepełnosprawne, kobiety w ciąży oraz matki z dziećmi uprawnione były do obsługi poza kolejnością. […] Przywrócenie stosownej regulacji […] wydaje się zasadne. Stworzyłoby bowiem podstawowe ułatwienia w życiu codziennym dla […] osób, które tego potrzebują ze względu na swą szczególną sytuację. […]

www.sejm.gov.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 14.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Publikowanie interpelacji poselskich jest związane z realizacją prawa do informacji publicznej (jednego z praw człowieka), które – także w polskim porządku prawnym – należy do kategorii

A. wolności i praw osobistych.

B. obowiązków obywatelskich.

C. wolności i praw politycznych.

D. wolności i praw ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych.

14.2. 0–1

Zadanie 14.2. (0–1)

Uzasadnij, że wprowadzenie regulacji, których dotyczy interpelacja, <u>nie naruszyłoby</u> zasady równości zdefiniowanej w tekście.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15.

Przekonania z 2. dekady XXI w. o ładzie międzynarodowym

Tekst 1.
Stany Zjednoczone oraz Chiny odgrywają znaczącą rolę [w] porządku globalnym, przy czym ich rola, miejsce oraz aspiracje mają charakter przeciwstawny. USA jako mocarstwo globalne i jednocześnie główny architekt ładu liberalnego […] dążą do utrzymania status quo [*stan obecny*] i swojej przywódczej roli w świecie. Jednocześnie rosnąca potęga Chin oraz towarzyszące temu przemiany w strukturze systemu międzynarodowego, częściowo inicjowane przez to mocarstwo, stwarzają ryzyko […] bilateralnego podziału świata na dwa bloki oraz konfrontacji obu potęg.

K. Gruszko, *Rola i miejsce Chin oraz USA w nowym ładzie globalnym*
[w:] ***Bezpieczeństwo i jego percepcja w dyskursie społecznym i militarnym***, Białystok 2020, s. 152.

Tekst 2.
Inicjatywa [Pasa i Szlaku] daje wyraz aspiracjom chińskiego rządu do uczynienia z Chin „mocarstwa nowego typu", czyli niedążącego do konfrontacji, a jednocześnie bez aspiracji hegemonistycznych. Wzmożona aktywność chińskich przedsiębiorstw na rynkach […] przyczyni się do wzrostu skali nawiązywanych bezpośrednich inwestycji […]. [T]empo wzrostu oraz komplementarność chińskiej gospodarki stwarzają wyjątkowe szanse rozwoju dla gospodarek Nowego Jedwabnego Szlaku.

K. Łopacińska, *One Belt One Road jako wyraz globalnej ekspansji Chin*,
„Marketing i Zarządzanie" 2017, nr 1 (47), s. 36.

Zadanie 15.1. (0–1)

15.1.
0–1

Wyjaśnij, na czym polega różnica w sposobie postrzegania mocarstwowej roli Chin w obu tekstach.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15.2. (0–1)

15.2.
0–1

Uzasadnij, że ład międzynarodowy, którego opis podkreślono w tekście 1., nie został ukształtowany bezpośrednio po II wojnie światowej.

.....

.....

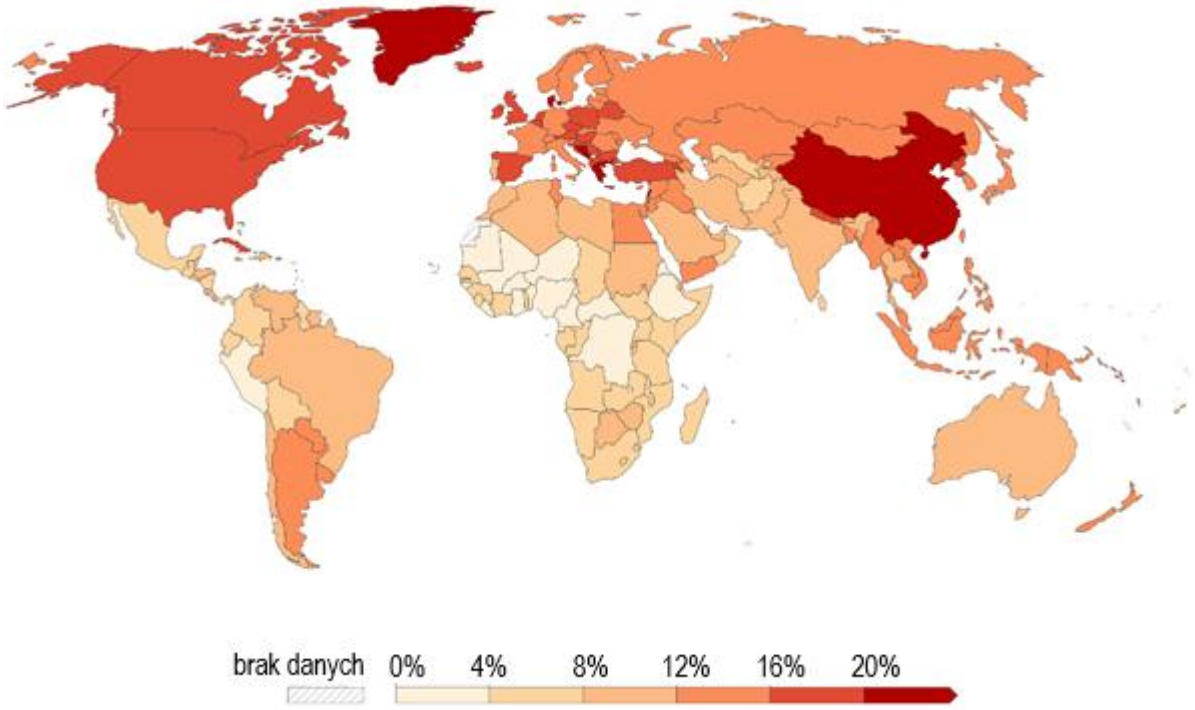
.....

.....

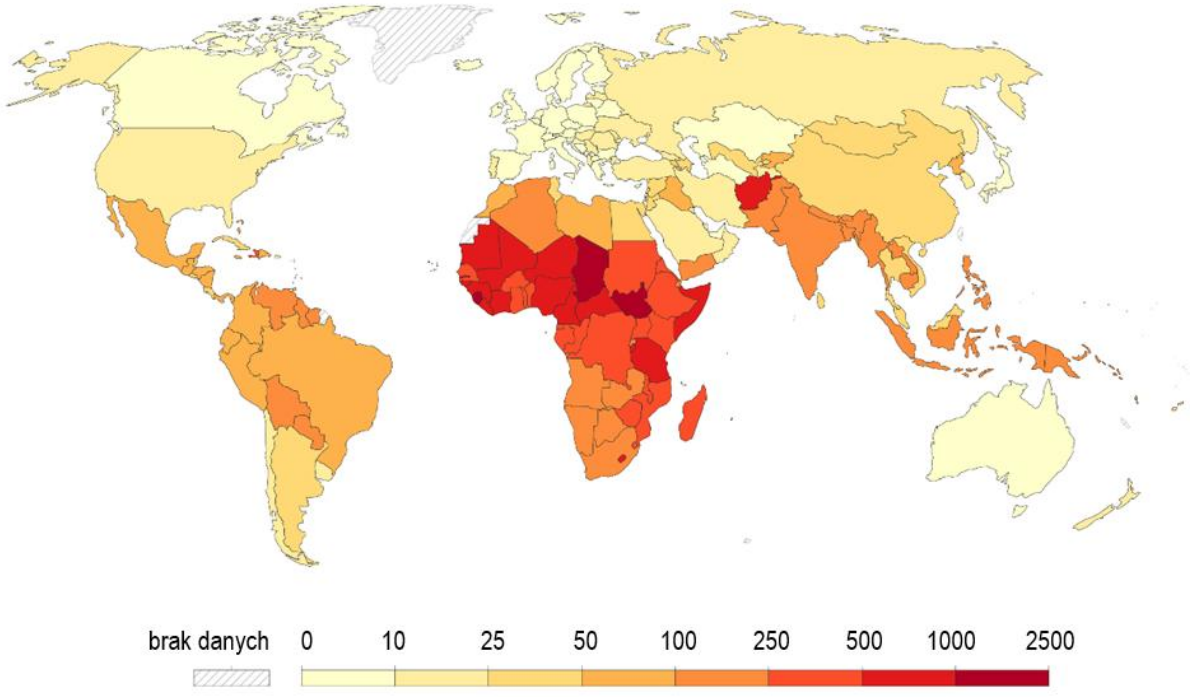
Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 16.

Mapa 1. Odsetek zgonów przypisywany paleniu tytoniu (w ogólnej liczbie zgonów; 2019 r.)

Mapa 2. Wskaźnik umieralności okołoporodowej matek (na 100 tys. żywych urodzeń; 2020 r.)

ourworldindata.org

Tekst. Jeden z Celów Zrównoważonego Rozwoju

Dokonano znacznego postępu w zwiększaniu przewidywanej długości życia i ograniczaniu najczęstszych czynników powodujących śmiertelność dzieci i matek. Jednakże zmniejszenie

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

śmiertelności okołoporodowej matek do poniżej 70 przypadków na 100 000 żywych urodzeń do 2030 roku wymaga poprawy opieki medycznej.
Zmniejszenie liczby przedwczesnych zgonów spowodowanych chorobami niezakaźnymi o 1/3 do 2030 roku wymaga również stosowania czystego paliwa do gotowania oraz sprawniejszej edukacji o szkodliwości palenia tytoniu.
Musimy kontynuować wzmożone prace nad pokonywaniem występowania wielu chorób i pojawiającymi się zagrożeniami zdrowotnymi. Zapewniając bardziej efektywne finansowanie systemów opieki zdrowotnej, poprawę warunków sanitarnych i higieny, dostęp do lekarzy oraz ograniczając zanieczyszczenie środowiska, możemy poczynić znaczące postępy w ratowaniu życia milionów ludzi.

www.un.org.pl

Zadanie 16.1. (0–1)

Podaj <u>pełną polską</u> nazwę organizacji wyspecjalizowanej ONZ, która zajmuje się problemami opisanymi w tekście.

16.1. 0–1

.....

Zadanie 16.2. (0–1)

Z wykorzystaniem map sformułuj argument i kontrargument do opinii: *Problemy, o których mowa w tekście, dotyczą <u>wyłącznie</u> globalnego Południa*.

16.2. 0–1

Argument – .....

.....

.....

Kontrargument – .....

.....

.....

Zadanie 16.3. (0–1)

Wyjaśnij, w jaki sposób pomoc rozwojowa sprzyja rozwiązywaniu problemów opisanych w tekście.

16.3. 0–1

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 17.

Przepisy prawne z jednego z traktatów unijnych

2) W artykule 1 wprowadza się następujące zmiany: […]
b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:
Podstawę Unii stanowi niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane dalej „Traktatami"). Oba te Traktaty mają taką samą moc prawną. Unia zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym. […]
12) […] artykuł 8 zastępuje się […] nowymi artykułami 8–8c w brzmieniu: […]
Artykuł 8a
1. Podstawą funkcjonowania Unii jest demokracja przedstawicielska. […]
14) Artykuł 9 otrzymuje brzmienie:
1. Unia dysponuje ramami instytucjonalnymi, które mają na celu propagowanie jej wartości, realizację jej celów, służenie jej interesom, interesom jej obywateli oraz interesom Państw Członkowskich, jak również zapewnianie spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań.
Instytucjami Unii są:
– Parlament Europejski,
– Rada Europejska,
– Rada,
– Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją"),
– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
– Europejski Bank Centralny,
– Trybunał Obrachunkowy.

Dz.U. UE 2007/C, 306.

17.1. 0–1

Zadanie 17.1. (0–1)

Spośród instytucji wskazanych w ostatnim przytoczonym przepisie prawnym wybierz tę, której funkcjonowanie realizuje zasadę unormowaną w art. 8a *Traktatu o Unii Europejskiej*. Wpisz w wyznaczone miejsce nazwę właściwej instytucji. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do sposobu wyłaniania tej instytucji.

Nazwa instytucji – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 17.2. (0–1)

17.2.
0–1

Dokończ zdanie. Wpisz w wyznaczone miejsce nazwę właściwej instytucji. Odpowiedź wybierz spośród instytucji wskazanych w ostatnim przytoczonym przepisie prawnym.

W zwykłej procedurze prawodawczej instytucją uprawnioną do proponowania unijnych aktów prawnych jest ……..……..…….. .

Zadanie 17.3. (0–2)

17.3.
0–1–2

Spośród instytucji wskazanych w ostatnim przytoczonym przepisie prawnym wybierz te dwie, w których członkostwo jest związane ze sprawowaniem urzędu (zajmowaniem stanowiska urzędowego) w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Wpisz w wyznaczone miejsca nazwy właściwych instytucji. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do składu każdej z tych instytucji.

Nazwa instytucji 1. – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Nazwa instytucji 2. – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 18.

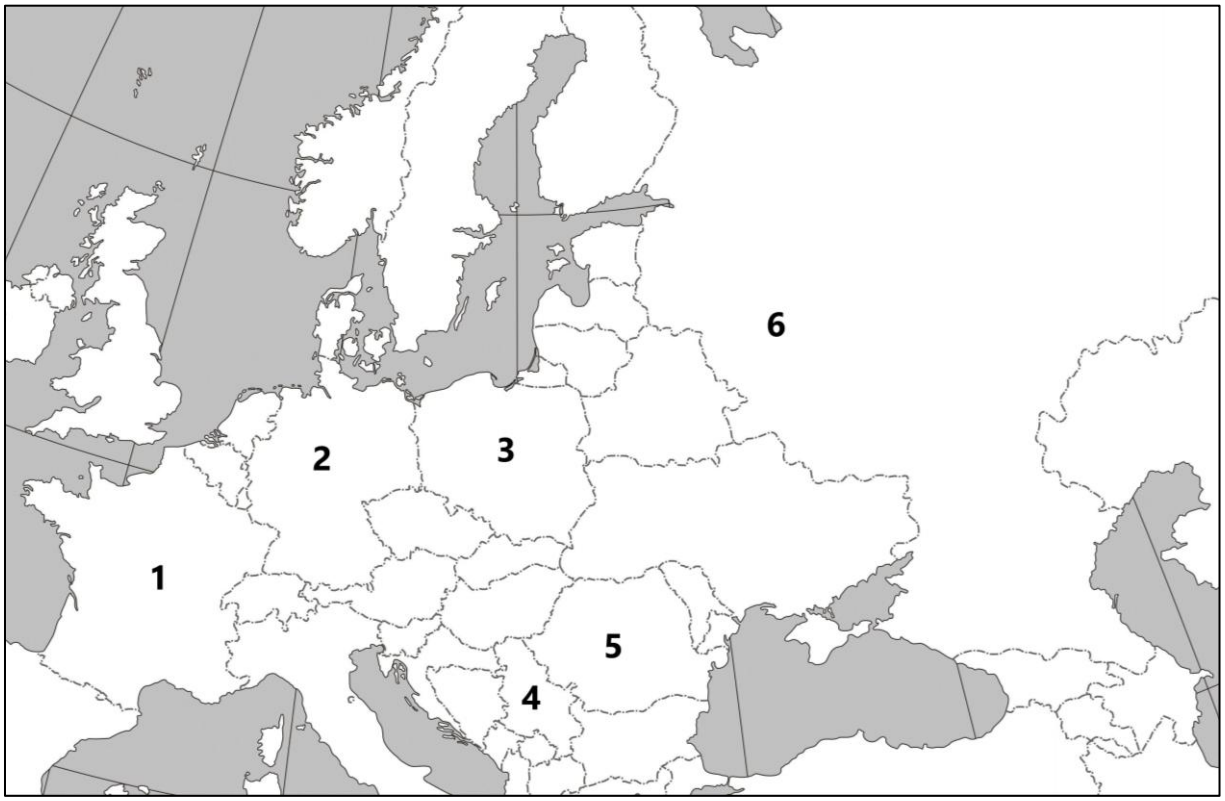
Tekst 1. Przynależność państw do ONZ i paktów polityczno-wojskowych

Opis A. Członek-założyciel ONZ; członek Układu o Przyjaźni, Współpracy i Pomocy Wzajemnej w całym okresie jego istnienia (1955–1991); od 1999 r. roku członek NATO, a wcześniej uczestnik Partnerstwa dla Pokoju (od 1994 r.).

Opis B. Sukcesor państwa, które było stałym członkiem Rady Bezpieczeństwa ONZ od założenia organizacji oraz członkiem Układu o Przyjaźni, Współpracy i Pomocy Wzajemnej w całym okresie jego istnienia (1955–1991). Państwo niebędące członkiem NATO, ale na przełomie XX i XXI wieku uczestniczyło w Partnerstwie dla Pokoju.

Opis C. Członek stały Rady Bezpieczeństwa ONZ od założenia organizacji; państwo członkowskie NATO od 1949 r., choć przez ponad ćwierć wieku nie uczestniczyło w strukturach wojskowych tego paktu.

Fragment mapy politycznej Europy i Azji

Tekst 2. Zmiana kursu fińskiej polityki bezpieczeństwa

Finlandia i Szwecja po dekadach hamletyzowania o militarnej neutralności szybką ścieżką idą do NATO. Sanna Marin (premier Finlandii) ogłosiła, że w fińskim przypadku złożenie wniosku zajmie bardziej tygodnie niż miesiące. Jej rząd wprowadził stan wyjątkowy w ramach rozprawy z covidem, działa na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej przez Finlandię za 13 lat, a teraz steruje procesem wejścia do NATO. Eduskunta jest rozdrobniona, niemniej za wchodzeniem opowiedziały się ugrupowania liczące w sumie 181 z 200 posłów, także ci, którzy do tej pory otwarcie sprzeciwiali się dołączeniu do NATO. Społeczeństwo popiera wejście, w marcu 2022 chciało tego 62 proc. pytanych obywateli.

Na podstawie: J. Winiecki, *Ostra Finka. Sanna Marin jest premierką z charakterem* […], www.polityka.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 18.1. (0–2)

18.1.
0–1–2

Uzupełnij tabelę. Do każdego opisu z tekstu 1. dopisz nazwę właściwego państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

	Nazwa państwa	Numer na mapie
Opis A.		
Opis B.		
Opis C.		

Zadanie 18.2. (0–1)

18.2.
0–1

Uwzględniając uwarunkowania międzynarodowe, wyjaśnij opisaną w tekście 2. zmianę stanowiska Finlandii w kwestii przystąpienia do NATO.

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 19. (0–5)

Materiał 1. Uzasadnienie z pisma procesowego

Jan Janicki (PESEL: 54050199995), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą JanBud (NIP: 111-222-33-44) z siedzibą w jego miejscu zamieszkania (ul. Jadwigi Śląskiej 38, 41-706 Ruda Śląska), podjął się podłączenia instalacji hydraulicznej w należącym do mnie – Zofii Zygowicz (PESEL: 74050399966), zamieszkałej przy ul. Wiktora Gorzołki 100 w Gliwicach (44-100) – domu (wartym obecnie ok. 550 tys. złotych) budowanym przy ul. Norberta Barlickiego 40 w Gliwicach (44-100). 11 kwietnia 2024 r. podpisana została umowa, zgodnie z którą wszystkie prace hydrauliczne miały być wykonane w terminie do 14 czerwca 2024 r. za wynagrodzeniem w kwocie 8 600 zł (słownie: osiem tysięcy sześćset złotych).

15 kwietnia 2024 r. Jan Janicki rozpoczął prace w moim domu i jako pierwsze wykonał podłączenia w łazience znajdującej się na piętrze. Dwa dni później podczas wizyty w domu odkryłam, że wykonane podłączenia w tejże łazience okazały się nieszczelne, a w efekcie doszło do zalania parteru oraz – znajdujących się bezpośrednio pod łazienką na podłodze salonu – materiałów wykończeniowych (m.in. klepki dębowej) o łącznej wartości 6 500 zł (słownie: sześć tysięcy pięćset złotych), które nie nadają się do dalszego użytku. Ponadto poniosłam koszt 4 000 zł (słownie: cztery tysiące złotych) na zakup farby koniecznej do pomalowania zalanego sufitu, materiałów hydraulicznych wymagających wymiany oraz na prace związane z wykonaniem tych czynności.

Od stwierdzenia nieszczelności i zalania Jan Janicki nie odbierał ode mnie telefonu, nie odpowiadał na maile i nie pojawił się na miejscu budowy aż do końca umownego terminu wykonania prac. 17 czerwca 2024 r. wysłałam do Jana Janickiego wezwanie przedsądowe do pokrycia poniesionych przeze mnie strat w kwocie 10 500 zł (słownie: dziesięć tysięcy pięćset złotych) w terminie 14 dni. Do dnia wniesienia niniejszego pisma, tj. 4 lipca 2024 r., pieniędzy tych od Jana Janickiego nie otrzymałam.

Załączniki:

1) umowa z dnia 11.04.2024 r.;
2) opinia rzeczoznawcy w przedmiocie zniszczeń i stanu materiałów z dnia 19.04.2024 r.;
3) faktura VAT z dnia 26.04.2024 r. za zakup farby i materiałów hydraulicznych;
4) faktura VAT z dnia 10.05.2024 r. za usługę hydrauliczną i malarską;
5) przedsądowe wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru z dnia 19.06.2024 r.

Materiał 2. Przepis prawny z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 17. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy: […]
4) o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa sto tysięcy złotych […].

Dz.U. 1964, nr 43, poz. 296, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Materiał 3. Sądy powszechne właściwe terytorialnie dla adresów z materiału 1.

– Sąd Apelacyjny w Katowicach, al. W. Korfantego 117/119, 40-156 Katowice;
– Sąd Okręgowy w Gliwicach, ul. T. Kościuszki 15, 44-100 Gliwice;
– Sąd Rejonowy w Gliwicach, ul. Powstańców Warszawy 23, 44-101 Gliwice;
– Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej, ul. Bukowa 5A, 41-700 Ruda Śląska.

gliwice.so.gov.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Jako Zofia Zygowicz napisz fragment pisma procesowego – poprzedzający uzasadnienie przytoczone w materiale 1. – wszczynającego postępowanie przed sądem powszechnym. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma – nie zapomnij określić nazwy pisma, nazw i danych stron, nazwy sądu i jego wydziału, wartości przedmiotu sporu, a także sformułuj żądanie oraz informację o próbie pozasądowego rozwiązania sporu.

19.
0–1–2–3–4–5

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 20. (0–7)

O *Konstytucji RP* i postulatach jej zmian

Tekst 1.
Najbardziej specyficznym ustrojowym rozwiązaniem konstytucji z 1997 roku jest ustrój „ćwierćprezydencki". Prezydent jest u nas bowiem słabszy niż w […] systemie [półprezydenckim, ale] silniejszy niż na ogół w systemach parlamentarnych. Ustawa zasadnicza pisana była przeciw ambicjom ustrojowym prezydenta Wałęsy, ale jednocześnie ustawodawcy zatrzymali się w pół drogi do systemu kanclerskiego.
W efekcie otrzymujemy paradoksalną konstrukcję: prezydenta, który ma […] demokratyczny, bezpośredni mandat i który z drugiej strony nie ma [wielu] narzędzi, by na podstawie tego mandatu prowadzić własną politykę – szczególnie w wymiarze wewnętrznym. Chyba że jest liderem dysponującego parlamentarną większością obozu politycznego […]. Jednocześnie prezydent dysponuje […] wetem, do którego odrzucenia potrzeba w Sejmie [RP] aż trzech piątych głosów. [Zatem] prezydent niechętny danej większości rządzącej może blokować wszystkie jej inicjatywy wymagające zmiany prawa, mimo wyraźnego demokratycznego mandatu, jaki większość ta otrzymała w wyborach. […]
Nic jednocześnie nie wskazuje, by istniała wola uporządkowania tego stanu rzeczy. [Wielu odczuwa] lęk przed nadmierną koncentracją władzy w jednym ośrodku – a to właśnie oznaczałaby zmiana ustroju w stronę kanclerską lub prezydencką.

J. Majmurek, *25 lat temu Polacy poparli nową konstytucję. Co powinniśmy dziś w niej zmienić?*, 25.05.2022, krytykapolityczna.pl

Tekst 2.
[U]normowanie pozycji Prezydenta RP w ustawie zasadniczej z 1997 r. jest niekonsekwentne. Konstytucja traktuje głowę państwa – pochodzącą z bezpośredniego wyboru Narodu – jako organ zaliczany do władzy wykonawczej, nie powierzając mu jednak istotnych kompetencji władczych w tym obszarze i uzależniając je od rządowej inicjatywy, pośrednictwa albo kontrasygnaty (premiera).
Apolityczny Prezydent [RP] powinien mieć większy wpływ na proces kreowania składu rządu i jego zmian (art. 154–155 i 161), a nie być tylko „notariuszem" decyzji politycznych większości sejmowej.
Wymaga radykalnej zmiany unormowanie instytucji kontrasygnaty […] (art. 144). Konstytucja powinna zastrzegać jej wymóg nie jako regułę, ale jako wyjątek od reguły samodzielności decyzyjnej głowy państwa, przewidziany jedynie w odniesieniu do katalogu konkretnych decyzji, wchodzących w zakres kompetencji administracji rządowej […].
Rozważenia wymaga wyposażenie Prezydenta [RP] w kompetencję wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, nie tylko w czasie stanu wojennego, kiedy Sejm [RP] nie może zebrać się na posiedzenie (art. 234), ale też w warunkach normalnego funkcjonowania państwa, dla równoważenia monopolu legislacyjnego parlamentu. Konstytucja powinna starannie wyważyć przedmiot i warunki wydawania takich aktów głowy państwa […].
Chociaż to Rada Ministrów ma zadanie i obowiązek prowadzić politykę wewnętrzną i zagraniczną Rzeczypospolitej Polskiej (art. 146 ust. 2), możliwe i celowe wydaje się przywrócenie neutralnemu politycznie Prezydentowi [RP] zadań polegających na sprawowaniu ogólnego kierownictwa w dziedzinie stosunków z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi oraz w dziedzinie bezpieczeństwa państwa i obronności kraju (art. 146 ust. 4 pkt 9 i 11).

D. Dudek, *Konstytucja wymaga zmian. Co i jak modyfikować?*, 21.12.2017, forsal.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Napisz wystąpienie dotyczące pozycji ustrojowej Prezydenta RP. W tym wystąpieniu scharakteryzuj konstytucyjne kompetencje Prezydenta RP w obszarach:
1) wykonawczym i wobec innych organów egzekutywy;
2) prawodawczym i wobec legislatywy.
Sformułuj także argumenty i kontrargumenty do opinii: *Kompetencje Prezydenta RP we wskazanych obszarach wymagają wzmocnienia*.

20.
0–1–2–3–4–5–6–7

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
Poziom rozszerzony
Formuła 2023

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
Poziom rozszerzony
Formuła 2023

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
Poziom rozszerzony
Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/